

Dagsetning 7. febrúar 2013

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Byggðastofnunar um tillögu til þingsályktunar um skattafslátt vegna kostnaðar við ferðir til og frá vinnu, mál 105.

Hlutverk Byggðastofnunar er að vinna að eflingu byggðar og atvinnulífs á landsbyggðinni og miðast eftirfarandi umsögn við áhrif frumvarpsins á þá þætti.

Ekki hefur verið fjallað um umsögnina í stjórn stofnunarinnar.

Byggðastofnun styður málið og telur að slíkur afsláttur geti haft þýðingu varðandi búsetuskilyrði launafólks á landsbyggðinni. Stofnunin telur eðlilegt að skattkerfinu sé beitt til að ná markmiðum í byggðamálum ekki síður en á ýmsum félagslegum sviðum.

Virðingarfyllt

Guðmundur Guðmundsson
Sérfræðingur á þróunarsviði
Byggðastofnunar.

Nefndarsvið Alþingis
Sigrún Helga Sigurjónsdóttir,
ritari
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Alþingi
Erindi nr. P 141/1651
komudagur 19.2.2013

Reykjavík, 14. febrúar 2013
EBG/hó

Efni. Tillaga til þingsályktunar um skattaflátt vegna kostnaðar við ferðir til og frá vinnu á 141. löggjafarþingi, þskj. 105 - 105. mál
Tilv. 2013010023

Þingsályktunartillagan barst Bændasamtökum Íslands til umsagnar með tölvubréfi frá nefndarsviði alþingis, dags. 28. janúar 2013.

Bændasamtökin leggja til að tillagan verði samþykkt. Um er að ræða mikið hagsmunamál fyrir bændur og aðra íbúa í dreifbýli. Menningarlandslag í sveitum verður ekki til nema þar sé byggð og byggð í dreifbýli byggist ekki eingöngu á landbúnaði heldur einnig fjölbreyttari notkun á landi, s.s. undir frístundahús, ferðapjónustu eða aðra atvinnustarfsemi. Í landskipulagsstefnu fyrir Ísland fyrir árin 2013-2024 segir m.a. að stefna stjórnvalda sé að nýrri íbúðarbyggð verði almennt komið fyrir innan núverandi þéttbýlis og það geti haft áhrif á staðsetningu og eðli þjónustu og atvinnulífs á hverjum stað og styrkt slíka starfsemi. Þétting íbúðarbyggðar og þar með samþjöppun þjónustu á einn stað þarf hins vegar ekki einungis að hafa í för með sér styrkingu á slíkri starfsemi heldur getur hún einnig haft í för með sér lakara og erfiðara aðgengi íbúa í dreifbýli að þessari sömu þjónustu. Nauðsynlegt er að stjórnvöld geri sér grein fyrir þessu en jafnframt þeim tækifærum sem geta falist í því að efla byggð í dreifbýli. Skattafláttur vegna kostnaðar við ferðir til og frá vinnu myndi getur verið þáttur í því að jafna búsetuskilyrði á landsvísu svo tryggja megi fjölbreytt menningarlandslag. Aukin tilhneiging til samþjöppunar atvinnustarfsemi og þjónustu innan núverandi þéttbýlis verður til þess að kostnaður íbúa í dreifbýli eykst stöðugt beinlínis vegna stefnu stjórnvalda í þeim efnum. Fjöldmörg tækifæri felast í því að efla byggð í sveitum en forsenda þess að slík uppbygging geti átt sér stað er að búsetuskilyrði verði sem jöfnust.

Virðingarfyllst
f.h. Bændasamtaka Íslands

Elías Blöndal Guðjónsson lögfr.

Alþingi
Erindi nr. P 141/1325
komudagur 30.1.2013

Efni: Umsögn ríkisskattstjóra um tillögu til þingsályktunar um skattaflátt vegna kostnaðar við ferðir til og frá vinnu - 105. mál., þskj. 105.

Ríkisskattstjóri hefur þann 28. janúar 2013 mótttekið tölvupóst þar sem embættinu er gefinn kostur á að veita umsögn um ofangreint þingmál.

Með tillögunni er lagt til að Alþingi álykti að fela fjármála- og efnahagsráðherra að undirbúa og leggja fram á Alþingi frumvarp til laga um breytingu á lögum um tekjuskatt sem feli í sér heimild ráðherra til að útfæra og setja reglur um afslátt af tekjuskatti þeim til handa sem bera háan kostnað vegna ferða til og frá vinnu innan tiltekinna og skilgreindra atvinnusvæða.

Í greinargerð með tillögunni kemur fram að fólk í þéttbýli sem dreifbýli hafi í síauknum mæli leitað í störf í nágretta bæjar- og sveitarfélögum. Þessi þróun hafi leitt af sér sífelld stækkandi atvinnusvæði og lengri akstur og ferðir vegna vinnu. Þá sé ljóst að á sumum svæðum sé engum almenningssamgöngum til að dreifa.

Tillaga þessi er frekar óljós og virðist samkvæmt henni að ráðherra sé ætlað að móta frádráttarreglur. Meginreglan er hins vegar sú í lögum um tekjuskatt að frádráttarliðir séu ákveðnir með lögum. Ekki kemur fram hvort að slíkar frádráttarreglur sé ætlaður staður í skattmati sem ríkisskattstjóri semur og gefur út að fengnu samþykki fjármála- og efnahagsráðherra. Þá er mikilvægt að haft sé í huga að allar frádráttarreglur frá tekjuskattstofni eru einnig frádráttarreglur frá útsvarsstofni. Ekki kemur heldur fram í tillögunni hvort hinum nýju viðmiðunum sé ætlað að gilda einungis við álagningu opinberra gjalda eða hvort að launagreiðandi eigi að veita afslátt frá staðgreiðslu opinberra gjalda.

Ríkisskattstjóri leyfir sér að benda á að frádráttur vegna ferðakostnaðar milli heimilis og vinnustaðar var felldur niður fyrir 26 árum síðan þegar staðgreiðsla opinberra gjalda var tekin upp. Sá frádráttur var bundinn skilyrðum um tiltekna fjarlægð milli heimilis og vinnustaðar. Rök fyrir niðurfellingu frádráttarins á sínum tíma voru þau að frádráttir væru almennt taldir flækja skattframkvæmd, bæði í staðgreiðslu og við álagningu. Flóknari skattframkvæmd leiðir almennt til þess að skatteftirlit er erfiðara en ella. Ennfremur er ljóst að með upptöku staðgreiðslukerfisins var stefnt að einföldu og gagnsæju skattkerfi með fáum frádráttarheimildum og þannig myndi skapast grundvöllur til að hafa skattstofninn sem breiðastan en skatthlutföllin sem lægst. Eiga sömu sjónarmið við í dag. Þá er ástæða til að taka fram að samhliða niðurfellingu á nokkrum frádráttarliðum var tekinn upp hár persónuafsláttur sem m.a. var ætlað að bæta fyrir niðurfellingu frádráttarliða. Upptaka frádráttarheimildar af þessu tagi yrði brotthvarf frá fyrri stefnumörkun.

Ástæða er til að taka fram að í gildistíð eldri laga risu mörg ágreiningsmál milli skattstjóra sem þá störfuðu og hlutaðeigandi framteljanda um réttmæti frádráttar, þar sem deilt var um fjarlægðir á milli vinnustaða og heimilis. Augljóst er því að ef af slíkri lögfestingu yrði myndi ekki aðeins skattframkvæmdin flækjast heldur fjölga deilumálum sem skapar aukið álag á

skattyfirvöld, ríkisskattstjóra og yfirskattanefnd og þar með auka kostnað við skattframkvæmd sem því nemur.

Að framangreindu virtu telur ríkisskattstjóri afar margt mæla gegn samþykkt tillögunnar.

Virðingarfyllt
